

23.8.2018

1/3

YRITYSTUKINEUVOTTELUKUNNAN LAUSUNTO

TUKI KANSALLISELLE UUTISTOIMISTOLLE STT:LLE

1. Lausuntopyyntö ja tuen kuvaus

Liikenne- ja viestintäministeriö on 28.6.2018 pyytänyt yritystukineuvottelukunnalta lausuntoa siitä, täyttääkö *Oy Suomen Tietotoimistolle (STT)* myönnettävä tuki Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 107 artiklan 1 kohdan mukaiset valtiontuen kriteerit ja siitä, mitä valtiontukisääntöjen mukaista menettelyä tukiohjelman osalta tulisi noudattaa (lausuntopyyntö liitteenä).

Tuen tavoitteet ja sisältö

Tuella tavoitellaan median monimuotoisuuden ja luotettavan tiedonvälityksen ylläpitämistä. STT:n tarjoama uutistoimistopalvelu on tärkeä erityisesti alueellisten ja pienempien medioiden toiminnan kannalta. Toista vastaavaa toimijaa tai uutistoimistoa ei Suomessa ole. Lisäksi STT:lle annetaan tuen avulla mahdollisuus uudistua ja järjestää toimintaansa uudestaan. STT:n poistuminen markkinoilta keskittäisi suomalaista mediamarkkinaa entisestään ja vaikeuttaisi pienempien ja alueellisten sanomalehtien/medioiden toimintaa. On epäselvää missä määrin korvaavia palveluita olisi mahdollista ostaa muilta mediatoimijoilta. Täysin vastaavia palveluita ei olisi tarjolla. STT:n uutispalvelulla on suuri merkitys erityisesti pienemmille sanomalehdille ja mediayrityksille, jotka eivät voi tuottaa vastaavia palveluita itse.

Tuen budjetti ja avustusten myöntäminen

Tuki on suuruudeltaan 1 500 000 euroa ja se myönnetään palveluvelvoitteena (yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palvelu). Tuki (palveluvelvoite) on voimassa vuosille 2018 – 2019.

2. Ennakoarviointi

2.1. EU:n lainsäädännön mukaisten valtiontuen edellytysten täyttyminen

Oy Suomen Tietotoimistolle (STT) myönnettävän tuen voidaan arvioida täyttävän Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 107 artiklan 1 kohdan mukaiset valtiontuen kriteerit. Tuki

myönnetään valtion varoista (Liikenne- ja viestintäministeriö vuosittain vahvistettavasta valtion budjettirahoituksesta) uutis- ja kuvatoimistotoimintaan, joka on luonteeltaan taloudellista toimintaa.

Tuki on valikoivaa, sillä se myönnetään vain yhdelle yritykselle.

Tuki on omiaan vääristämään kilpailua, koska se antaa tuensaajalle taloudellista etua suhteessa muihin yrityksiin. Myös ns. kauppavaikutuskriteeri täyttyy, koska uutistoimistotoimintaa ei voida luonnehtia pelkästään paikalliseksi toiminnaksi, vaan tukitoimenpiteellä voi olla myös vaikutuksia EU-jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Kynnys kauppa- ja kilpailuvaikutuskriteerien täyttymiseksi on yleisesti ottaen matala ja myös siksi sen arvioidaan kyseessä olevan tuen kohdalla ylittävän.

2.2. Valtiontukea koskeva menettelytapa

Koska *Oy Suomen Tietotoimistolle (STT) myönnettävä tuki* on luonteeltaan toimintatuen kaltaista, menettelynä sopisi ns. de minimis –asetuksen soveltaminen. Tuen suuresta määrästä (1,5 milj. €) johtuen de minimis –asetus ei kuitenkaan voida soveltaa. Myöskään ns. SGEI de minimis –asetus ei sovellu, koska tuen enimmäismäärä olisi tällöin korkeintaan 500 000 euroa kolmen peräkkäisen verovuoden jaksolla.

Myöskään yleinen ryhmäpoikkeusasetus ei soveltuisi tukitoimenpiteeseen edellä esitetystä toimintatukiluonteesta johtuen. Tuki myönnetään media-alan yritykselle toimintakustannuksiin.

Soveltuvimmaksi menettelytavaksi valikoituu yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvien palveluiden velvoitemenettely (SGEI), ja tuki voidaan myöntää Euroopan komission päätöksen (2012/21/EU) mukaisesti.

Liikenne- ja viestintäministeriö ja työ- ja elinkeinoministeriö ovat keväällä 2018 käyneet asiasta alustavia keskusteluja komission kilpailun pääosaston kanssa, ja komission näkemyksen mukaan ns. SGEI-päätöksen mukainen tuki on paras tuki-instrumentti kyseessä olevassa tapauksessa. Tuen myöntämistä varten annetaan valtioneuvoston asetus, jossa määritellään tuen saaja, tukiviranomainen ja SGEI -päätöksen mukaisen julkisen palveluvelvoitteen myöntömenettely. Valtionavustuslakia sovelletaan yleislakina siltä osin kuin asiasta ei tarkemmin valtioneuvoston asetuksella säädetä. Valtioneuvoston asetuksen nojalla STT:lle annetaan julkinen palveluvelvoite, jonka toteuttamisesta yritykselle maksetaan korvausta.

Liikenne- ja viestintäministeriö on arvioinut SGEI-säätelyn edellyttämän markkinapuutteen olevan olemassa. Liikenne- ja viestintäministeriö on myös arvioinut riittävien edellytysten olevan olemassa tuen myöntämiselle. Lisäksi voidaan todeta, että komissio on julkaissut 25.4.2018 tiedonannon ”Eurooppalainen lähestymistapa disinformaation torjuntaan verkossa” (COM(2018) 236 final), jonka mukaan komissio suhtautuu myönteisesti tiedotusvälineille kohdistuviin tukiin. Uutistoimistot mainitaan erityisesti hyväksyttävinä tuen saajina.

Koska markkinapuute on olemassa, voidaan SGEI –velvoite asettaa. Kyseessä olevan toiminnan osalta markkinat eivät tuota palveluita siten, että palveluiden alueellinen saatavuus ja jatkuvuus voitaisiin turvata.

Komission SGEI-päätöksen soveltaminen kyseiseen tukeen edellyttää palveluvelvoitetta koskevan liikenne- ja viestintäministeriön toimeksiannon tekemistä SGEI-palvelun tuottajan kanssa. Samoin edellytetään sitä, että tuen myöntäjä määrittää palveluvelvoitteen siten, että siitä on yksilöitävissä sisältö ja kesto, kyseessä oleva yritys; mahdollisesti alue, korvausmekanismi ja korvauksen laskentamalli ns. ylikompensaation välttämiseksi ja kohtuullisen voiton määrittämiseksi. Tällä viitataan ns. nettokustannuksiin ja niiden kattamiseen, mukaan lukien kohtuullinen voitto (pääoman tuotto). Mikäli SGEI –

palveluvelvoitteen piirin ulkopuolelle jätettäisiin osa tuensaajan toiminnasta, tulisi lisäksi erotella kirjanpito tältä osin. Edellä esitettyjen lisäksi tulisi määritellä takaisinperinnän menettelyt mahdollisen ylikompensaation johdosta. Olennaista on myös viitata komission SGEI –päätökseen toimeksiannossa.

SGEI-päätöksen soveltaminen myönnettävä tukeen ei edellytä komissiolle etu- tai jälkikäteen tehtävää ilmoitusta. SGEI-päätöksen soveltaminen edellyttää kuitenkin kahden vuoden välein tapahtuvaa raportointia komissiolle.

3. Esitys yritystukineuvottelukunnan lausunnoksi

Yritystukineuvottelukunta puoltaa ennakkoarvioinnissa esitettyä ja Oy Suomen Tietotoimistolle (STT) myönnettävän tuen toteuttamista komission antaman ns. SGEI-päätöksen mukaisena valtiontukena.

Esittelijä: Olli Hyvärinen

LIITTEET

Liikenne- ja viestintäministeriön lausuntopyyntö 27.6.2018 liitteineen